

MUZEUUM HISTORYCZNE W BIELSKU - BIAŁEJ

WILLA JULIANA FAŁATA W BYSTREJ

BADANIA STRATYGRAFICZNE ORAZ STAN ZACHOWANIA

ELEWACJI.

Autor prac

JAN GAŁĄSZEK

konserwator zabytków

Jan Gałaszek

Jan Gałaszek
KONSERWATOR DZIEŁ SZTUKI
43-200 Pszczyna, ul. G. Morcinka 40

PSZCZYNA, MAJ 2020 R.

W 1909 roku budynek w Bystrzy kolo Bielska kupił od

Idy Nehrlich, córki znanego bielskiego fabrykanta, wybitny artysta malarz Julian Fałat, profesor i rektor krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Była to parcela z murowaną willą, którą rozbudował na potrzeby swoje i pięćoosobowej rodziny /zona Maria i troje dzieci/. W willi zamieszkał wraz z rodziną, z przerwami, od 1910 r. po zrezygnowaniu ze stanowiska dyrektora Akademii, aż do śmierci w 1929 r. W 1911 roku na skarpie z widokiem na pasmo Babię Góry artysta zbudował z drewna modrzewiowego obszerną pracownię,

Kazimierz, syn i spadkobierca posiadłości wynajmuje część willi letnikom oraz Towarzystwu Miłośników Bystrzy Śląskiej. Po 1945 r. budynek przejęty został przez Skarb Państwa a willa stała się siedzibą Urzędu Bezpieczeństwa,

potem przedszkola /do 1948 r./, następnie służyła jako Dom Pracy Twórczej ZPAP, później na mieszkanie komunalne. ² W 1968 roku willa na mocy uchwały Gromadzkiej Rady Narodowej w Bystrzy przekazana została Państwowemu Muzeum w Bielsku-Białej z przeznaczeniem na muzeum biograficzne Juliana Fałata. Od tego czasu rozpoczęto intensywne i długotrwałe prace remontowe i adaptacyjne budynku "Fałatówki". Wymieniona została m.in. stolarka okienna i drzwiowa (nowa wykonana została na wzór zachowanej pierwotnej oryginalnej stolarki), przeprowadzono remont dachu (krycie dachówką ceramiczną) i więźby dachowej, zlikwidowano instalacje techniczne, wyk murów, wymieniono podłogi, zmodernizowano instalacje techniczne, wykonano nowe ogrodenie drewniane na kamiennym cokole, i wiele innych. W 1995 r. przeprowadzono m.in. prace malarskie elewacji, zapewne także i drewnianej werandy. Kolejna renowacja drewna werandy prowadzona była w 2015 roku.³

Nabyta przez Fałata willa zbudowana została w 1908 roku na miejscu wcześniejszego pochodzącego z przełomu XIX i XX w. drewnianego budynku ⁴. Około 1913 roku Fałat rozbudował willę od strony wschodniej wznosząc m.in. dodatkowy parterowy budynek oraz, zapewne, okazały, trzykondygnacyjny budynek od strony zachodniej ⁵/fot. 1, z ok. 1909 r. i z ok. 1913 r./ a także zamknął arkadę na parterze elewacji południowej dużym oknem zwieńczonym

¹ Julian Fałat, ur. w 1853 r. w miejscowości Tułigłowy kolo Lwowa, zm. w 1929 r. w Bystrzy, pochowany w grobowcu rodzinnym na cmentarzu w Bystrzy.

² Wtedy też nastąpiły znaczne przebudowy i dobudowy do zastanego układu budynków starszych.

³ Kolejne prace modernizacyjne i remontowe prowadzono w latach: 1988 r., 1996 r., 2003 r., 2013 r. i 2015 r.

⁴ Niektóre źródła podają, że już w 1902 r. J. Fałat rozpoczął budowę willi w Bystrzy nad rzeką Białą /?/.

⁵ Do elewacji od strony zachodniej przylegała wysoka drewniana weranda /fot. z ok. 1909 roku/. To na jej miejscu powstała wysoka przybudówka /fot. z ok. 1913 r./.

tukiem oraz zamknął oszklony mi ścianami drewnianą werandę.⁶ Podczas tej
 rozbudowy zmieniono również układ dachów, co za tym idzie i komińów, a
 także wzniesiono od strony południowej okazałe ogrodzenie parceli, z dREW-
 nianymi sztachetami na kamiennym podmurówce (fot. 1). W drugiej połowie lat
 dwudziestych XX w. Julian Fałat wybudował, w związku z nabyciem samo-
 chodu (Fiat 509) z bramą wjazdową od strony wschodniej okazały wólnostoją-
 cy garaż z fasadą zwieńczoną dekoracyjnym łagodnym łukiem (fot. 26, 27, 28,
 29). Garaż ten w latach 70. XX w. połączony został z budynkiem głównym za-
 daszoną przewiązką z aneksami gospodarczymi i sanitarnymi.⁷
 Obecnie stan techniczny murów i tynków nie jest najlepszy; widoczne są lic-
 ne i rozległe spęknięcia oraz rozwarstwienia i odspojenia tynków na elewacjach
 południowej, wschodniej i zachodniej, natomiast mury i tynki na elewacji pół-
 nocnej, m.in. ściany starego garażu i przybudówek gospodarczych, są w bar-
 dzo złym stanie technicznym. Uszkodzenia te spowodowane są przede
 wszystkim przez działanie wód opadowych i gruntowych (budynki przylega-
 ją prawie do stoku) na skutek braku lub uszkodzenia izolacji murów, a także
 panującego tu stałego zaciewienia / fot. 32, 34/.
 Warstwy współczesnych farb tzw. emulyjnych na wszystkich elewacjach bu-
 dynku "Fatatówki" w większości zniszczone i spękane, miejscowo odpadają
 "płatami" od podłoża.
 Stolarstwo okienna i drzwiowa: w większości wykonana współcześnie podczas
 prac remontowych i adaptacyjnych prowadzonych w latach 70. XX w.
 W przybudówce po stronie zachodniej fasady w dużym oknie na pierwszym na
 piętrze, trzy dolne skrzydła wykonane zostały jako jednolite, natomiast na
 fotografii z ok. 1913 roku skrzydła te posiadają szprosowe podziaty.
 W części skrzydeł okiennych, zwłaszcza w górnych, zwiaszcza w skrzydeł
 głównych drzwi zastosowane są jeszcze stare zawiasy tzw. szarnierowe.⁸
 W niektórych oknach i kwaterach drzwi głównych oraz w oszkleniu werandy
 od strony południowej i wschodniej zachowane są jeszcze tafle starych, "la-
 nych" szyb.⁹
 Drzwi główne – obecne skrzydła drzwiowe posiadają taki kształt jak na foto-
 grafiach archiwalnych. Zachowane są również, lub zrekonstruowane, niety-
 powe zawiasy szarnierowe / fot. 3, 4, 6/.
 Stan zachowania drzwi i ościeżnic dobry, uszkodzone są jedynie tynki (spęka-
 nia i rozwarstwienia) w miejscu osadzenia w ścianie drewnianych futryn.
 Schody główne (elewacja północna); zbudowane z trzech betonowych stopni,
 w tym dolny stopień zatopiony obecnie w gruncie.

⁶ Weranda ta, oszklona dwoma pełnymi prawie ścianami (od strony południowej i wschodniej), także
 niepełną ścianą od strony zachodniej, pełna światła, służyła artyście jako pomieszczenie do pracy i od-
 poczynku.
⁷ Teresa Dudek Bujarek, *Zyciorys pędzlem zapisany*, Bielsko-Biała 2017 r. Bardzo dziękuję Pani Kustosz
 za zyczliwość i cenne informacje dotyczące życia prof. Juliana Fałata jak i dziełów jego siedziby w By-
 strej.
⁸ Może są to oryginalne, stare zawiasy przełożone z okien zbudowanych w latach 20. XX w.
⁹ Szybby te, zapewne podczas planowanych w przyszłości pracach remontowych i restauratorskich ele-
 wacji powinno się bezwzględnie zachować i pozostawić je w obecnym miejscu. A może, zwiaszcza w
 oszkleniu werandy, zastosować takie szybby z tzw. odzysku lub zastosować tafle współcześnie wytwa-
 rzone na wzór dawnych, metoda "wylewania".

Beton skruszał, w częściach wglębnych kruszywo poluzowane, osypujące się.

Twarda jest jedynie szlichta betonowa na powierzchni stopni.¹⁰ Mur i tynki wewnętrzne bardzo osłabione i spękane, jedynie mur ceglany po prawej stronie w odstępniętym fragmencie zachowany stosunkowo dobrze, ale twarde i spoiście tynki oraz gładzie betonowe spowodowały, co widoczne jest szczególnie w sąsiednich partiach, zablokowanie wilgoci w ścianach i ich stałe zawilgocenie oraz skruszenie i osypywanie się cegieł / fot. 10, 11, 12/.

Parapety okienne – betonowe, zbrojone, w większości w bardzo złym stanie technicznym. Beton rozwarstwiony z licznymi ubytkami, zewnętrzna powierzchnia twarda, wewnątrz beton osypuje się, kamienny wypełniacz poluzowany i wykruszony. Liczne cementowe naprawy / fot. 4, 5, 6, 7, 9/.¹¹ Metalowe obudowy skrzynek kwiatów – wykonane zostały prawidłowo – dobrze podczas rozbudowy ok. 1913 r. /?/. Stan zachowania dobry; miejscami jedynie metal skorodowany, ale w większości pod wieloma warstwami współczesnych farb olejnych metal zachowany dobrze. Oryginalny jest sposób zamocowania tych elementów za pomocą wtopionych w mur elewacji metalowych tulejek, w których dopiero zatopione są kotwy nośne / fot. 9/.

Współczesne dekoracyjne kraty okienne zachowane dobrze. Cokoły – wzdłuż części środkowej elewacji podłunowej cokoł wykonany jest z bloków kamiennych i zagłębionych w większości betonowych spoin.¹² Kamienna okładzina cokołu zachowana stosunkowo dobrze / fot. 10, 13/. Wokoło przybudówki od strony zachodniej biegnie niski cokoł wykonany z grubej warstwy zaprawy betonowej osadzony na nosniku zbudowanym z jednej warstwy cegieł ułożonych wozówkowo / pionowo „na sztorc” / z zaokrągloną górną częścią cegieł. Pod warstwa ceglana betonowy fundament / fot. 14/.

W części prawej elewacji podłunowej i na elewacji od strony wschodniej biegnie wysoki cokoł zbudowany z zaprawy cementowej / fot. 15, 24, 26, 31/, na fragmencie ściany podłunowej odsłonięto pod betonowym cokołem pustkę szer. ok. 10 cm a w głębi nową ścianę wykonaną z współczesnych pustaków żwirowych /?/- fot. 16.

Ten gruby i szczelny cokoł powoduje także zawilgocenie murów i tynków oraz na skutek blokowania wilgoci w ścianach ich stałą destrukcję. Garaz na samochód J. Fatata / fot. 26, 29, 32/ – ściany i tynki zachowane bardzo źle, spękania i rozległe ubytki i rozwarstwienia tynków, zawilgocenia spowodowane wodą opadową i zalewaniem wodą spływającą ze stoku, brak izolacji. Na ścianie czołowej / fot. 30/ duży ubytek tynku, liczne pęcherze i spękania oraz zawilgocenie prawie całej ściany. Uszkodzona znacznie brama wjazdowa do garażu.

Weranda drewniana / fot. 17 – 23/; drewno werandy zachowane stosunkowo dobrze, większe uszkodzenia spowodowane warunkami atmosferycznymi, m.in. działaniem promieni słonecznych (elewacja południowa) widoczne są na

¹⁰ Schody te, widać się, powinny zostać usunięte i wykonane nowe, najlepiej z piaskowca.
¹¹ Te betonowe parapety okienne przy wszystkich oknach ze względu na fatalny stan techniczny nadają się do usunięcia i rekonstrukcji nowych, może z płyt lub bloków piaskowca z zastosowaniem tzw. kapi-wykorzystanie, po konserwacji, istniejących metalowych osłon skrzynek kwiatów.
¹² Cokoł taki o podobnym układzie widoczny jest na fotografii z ok. 1909 roku.

drewnie ściany czołowej. Wyszczepiają również drobne ubytki głównie profilowanych listew narazonych na działanie wody. Elementy drewniane werandy jak belki więźby były już w przeszłości wielokrotnie remontowane i impregnowane różnymi preparatami ochronnymi i koloryzującymi dlatego powierzchnia drewna obecnie jest znacznie pociemniała. Miejscami widoczne są łuszczące się skupiska preparatu ochronnego.¹³

W dużej części okien zachowane jest stare oszklenie. Elewacja zachodnia / fot. 35, 36/ - mury i tynki zachowane podobnie jak na elewacjach pozostałych, czyli są spękane, rozwarstwione z licznymi ubytkami / fot. 37 - 44/.

Na podstawie przeprowadzonych badań stratygraficznych (odkrywki farb i tynków - fot. 40 i 41) nie stwierdzono obecności warstw tynku historycznego. Odnaleziono wprawdzie pozostałości tynku wapiennego ale pochodzi on zapewne z jednego z kolejnych remontów.

Odstonięto jedynie, pod trzema warstwami nowej farby „emulsyjnej” złuszczonej i odpadającej, cienką warstwę gładzi wapiennej o barwie jasnokremowej, miejscami znacznie przebarwionej / ciemne szare i brunatnozielone plamy / na skutek działania mikroorganizmów.

Natomiasz w miejscu połączenia nowej przybudówki gospodarzowej (obecna kotownia) odstosięto fragment muru z cegłami posiadającymi znaki wytwórcy / fot. 44, 45, 46/. Znakowane cegły występują we fragmencie muru budynku powstałego podczas rozbudowy willi ok. 1913 roku.

Wnioski i uwagi konserwatorskie.

1. Na podstawie wykonanych odkrywek tynków i badań stratygraficznych można z całą pewnością stwierdzić brak większych pozostałości warstw historycznych, które jednoznacznie określałyby konieczność prowadzenia zabiegów konserwatorskich przy tynkach elewacji. Określenie natomiast pierwotnej kolorystyki elewacji wydaje się możliwa do określenia na podstawie zachowanych fotografii archiwalnych, czy tej z ok. 1909 r. jak i tej z ok. 1913 r. Kolorystyka elewacji była jasna, najprawdopodobniej była to barwa tynku wapiennego - piaskowego, czyli bieli o ciepłym odcieniu, i taką kolorystykę należy zachować. Dzisiaj barwa ta określana jest jako *stara biel* i są to modyfikowane farby wapienne.
2. Schody główne na elewacji frontowej - taka budowa schodów powstała podczas kolejnych prac remontowych, gdyż pomijając już materiał z którego są wykonane i sposób wykonania, to na fotografii z ok. 1909 roku widoczne są trzy stopnie schodów (obecnie stopień dolny zatopiony jest w gruncie) zbudowane, podobnie jak cokolwiek w najstarszej części budynku, z kamienia jest jak najbardziej celowa i właściwa.

¹³ Drewno werandy wymaga przeprowadzenia prac konserwatorskich i restauratorskich; oczyszczenie powierzchni i usunięcie nadmiaru środka ochronnego, uzupełnienie ubytków, impregnacja przeciw szkodnikom biologicznym (owady, grzyby), położenie jasnych powłok ochronnych.

3. Cokoty - na elewacji południowej w części najstarszej (średkowej) zachowana pierwotna okładzina z bloków kamiennych / fot. z ok. 1909 r. /-na elewacjach pozostałych usunięcie betonowych narzutów, z tym że: A - na pozostałych fragmentach elewacji południowej i całej elewacji od strony wschodniej proponuje się wykonać cokół z kamiennej okładziny na wzór zachowanej

B - na elewacji od strony północnej raczej cokół mniej ozdobny, jest to bowiem w zasadzie zaplecze gospodarcze - administracyjne Domu Fatata C - na elewacji zachodniej odtworzyć cokół z układem z cegły w części za- bytkowej budowli / może podbudowę ceglana, przynajmniej częściowo pozostać bez osłaniania tynkiem/. W dalszej części tej elewacji można założyć cokół współczesny wykonany zgodnie ze współczesnymi wymo- gami technicznymi.

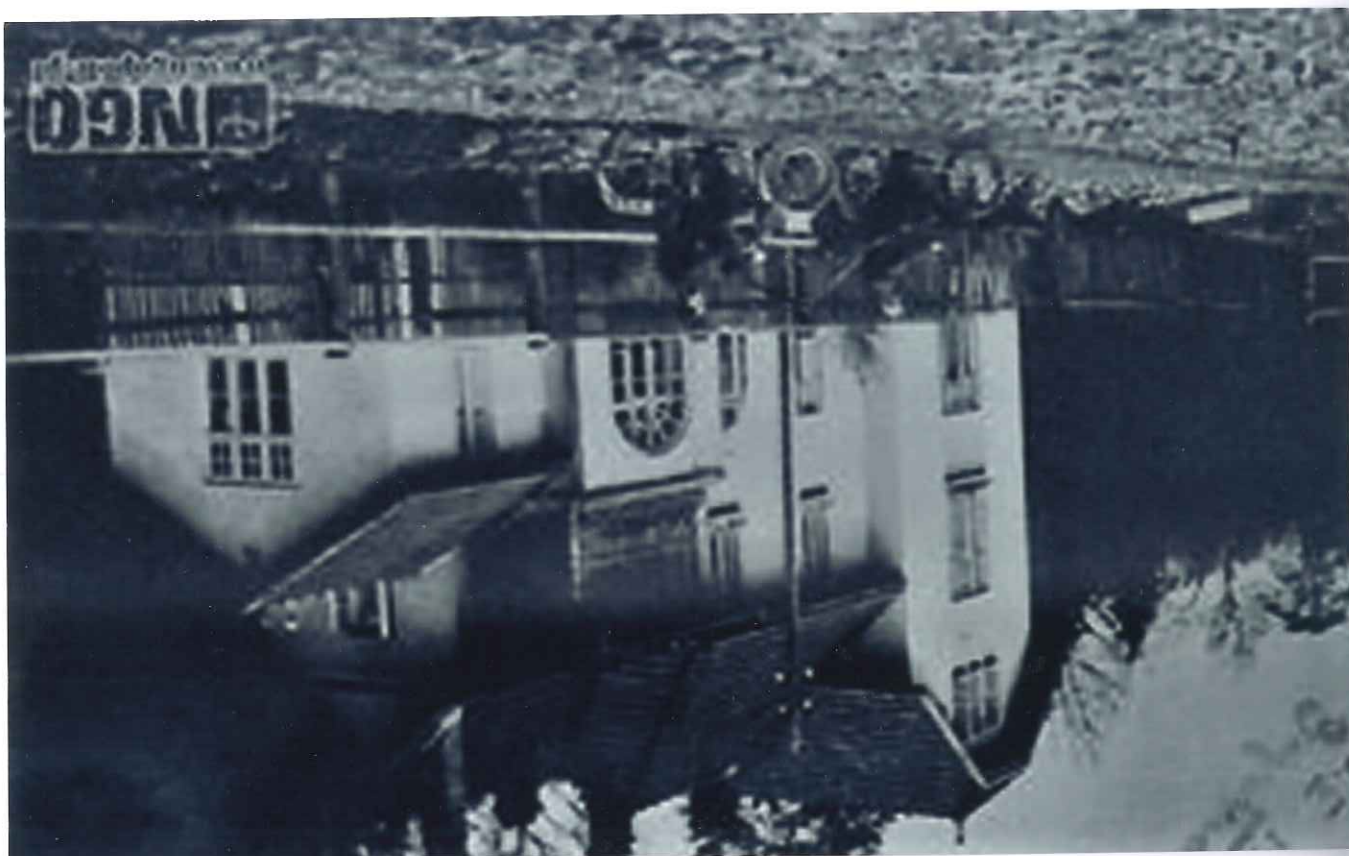
D - fragment elewacji zachodniej w miejscu łączenia ściany budynku hi- storycznego ze współczesnymi zabudowaniami gospodarczymi z cegłami oznakowanymi symbolami wytwórcy pozostawić, po odpowiedniej kon- serwacji, bez otynkowania.

4. Stolarka okienna i drzwiowa oraz parapety okienne - stolarzka została już w znakomitej części podczas poprzednich prac remontowych zrekon- struowana według zachowanych wzorów, wydaje się jednak, że celowe byłoby wykonanie także dolnych skrzydeł okien na elewacji pół- dniowej budynku z ok. 1913 r. okien z podziałem szprosami drewnianymi, tak jak na fotografii z ok. 1913 r.

Obecne betonowe parapety okienne proponuje się usunąć w całości i za- stąpić je parapetami wykonanymi z bloków kamiennych / piaskowiec/ wraz z zamontowaniem oryginalnych metalowych osłon skrzynek kwia- towych.¹⁴

¹⁴ Na fotografii archiwalnej z ok. 1913 r. widoczne są parapety okienne wykonane prawdopodobnie z płyt kamiennych podobnie jak schody i okładzina cokotu lub z drewna.

Fot. 1 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata. Stan ok. 1909 roku oraz po rozbudowie ok. 1913 r. widok od strony południowo-wschodniej. Fot. z zasobów narodowej Biblioteki Cyfrowej.

Fot. 2 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata.
Widok od strony południowej i południowo-zachodniej.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 3 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Pałata.
Wejście główne do budynku willi - zachowany pierwotny kształt
otworu, częściowo stolarka oraz zawiasy szarnierowe w skrzydłach
drzwiowych.

Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 4 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Falata.
Fasada -okno w pierwotnej części budynku z zachowaną częściowo
stolarką, zawiasami i lanymi szybami.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 5 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja południowa - stan parapetów okiennych; okno zamknięte łukiem w części
wschodniej elewacji oraz okno na piętrze w dobudówce powstałej podczas rozbudowy do-
konanej przez J. Fałata ok. 1913 r.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

bez podziaków.

w górnych naswietlaczach okien oraz zawiasy szarnierowe, natomiast współczesna stolarka

Fot. 6 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.

Fasada - okna parteru i piętra w części zachodniej budynku; oryginalna stolarka zachowana

Fot. 7 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata.
Bardzo zły stan zachowania betonowych parapetów okiennych oraz metalowych kutych
oston doniczkowych. Oryginalny sposób zamocowania uchwytów mocujących w postaci
wtopionych w beton metalowych tulejek.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 8 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja od strony południowej.
Uszkodzone podczas prac remontowych glify okienne oraz spękania muru i tynków.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

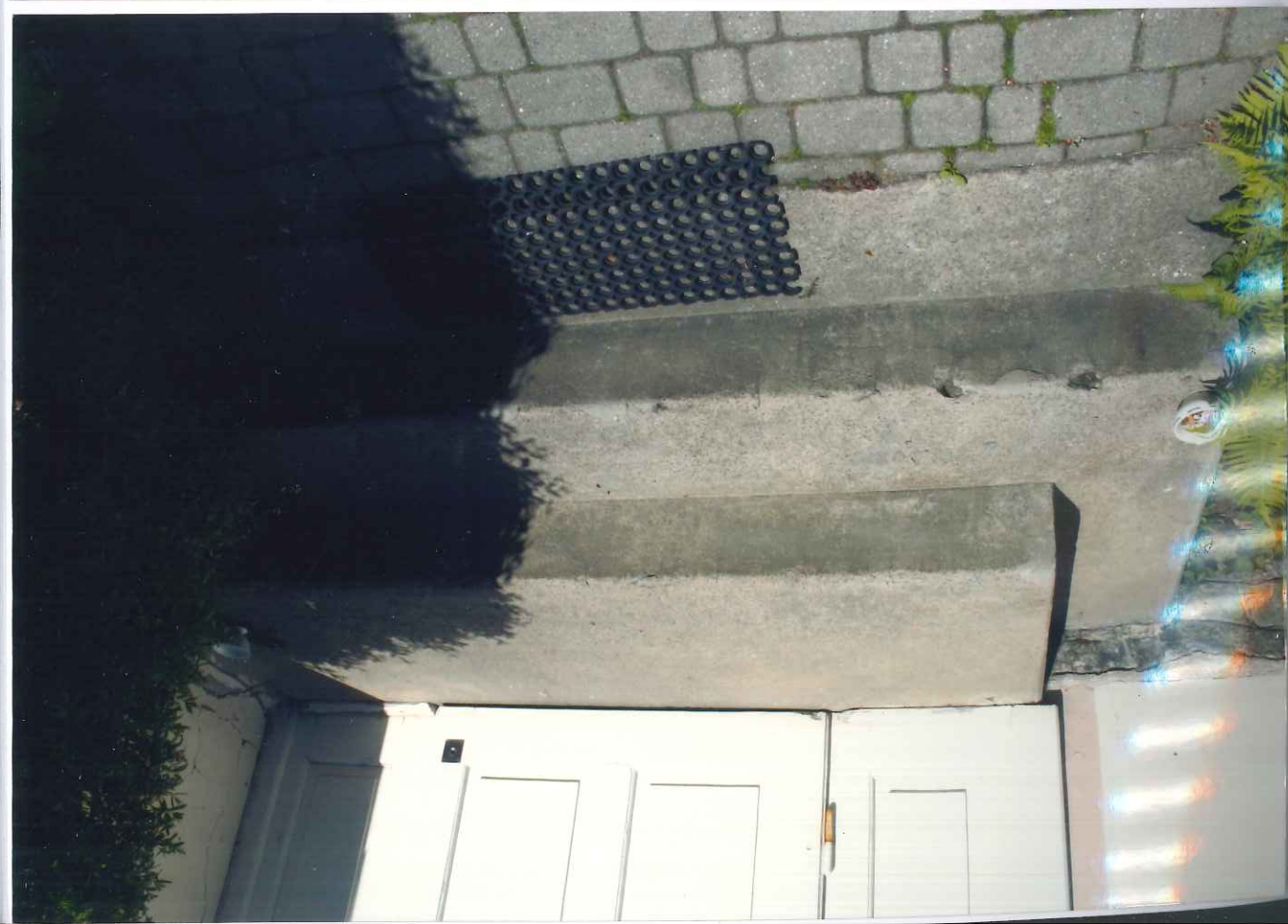
Fot. 8 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja od strony południowej.
Uszkodzone podczas prac remontowych glify okienne oraz spękania muru i tynków.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 9 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Stan zachowania betonowych parapetów okiennych oraz
elementów metalowych.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 10 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja południowa - betonowe schody i fragment współczesnej nawierzchni z
kostki betonowej oraz fragment kamiennego cokołu.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 11 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Stan zachowania betonowych schodów głównych oraz tynku w części dolnej ściany od
strony wschodniej wneki drzwiowej.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 12 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata. Ściana wschodnia wneki drzwi - dobry stan zachowania muru ceglanego natomiast bardzo zły stan tynków; na pozostałościach starszych tynków wapiennych nałożone są warstwy tynków i gładzi cementowych oraz farb tzw. emulsyjnych.

Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 13 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja południowa - stan zachowania kamiennego cokołu oraz współczesnych spojń za-
głębionych.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 14 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana
Odkrywka na cokole biegnącym wokół przybudówki starszej
stwa współczesnej zaprawy cementowej znajduje się cokol z
wyprofilowanej zaokrąglonej w górnej części cegły kładzion
wy fundament. Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 15 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata. Stan zachowania betonowego cokotu; twarda i szelna warstwa betonu położona na murowane również jest przez betonową opaskę biegnącą wokół murów.

Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

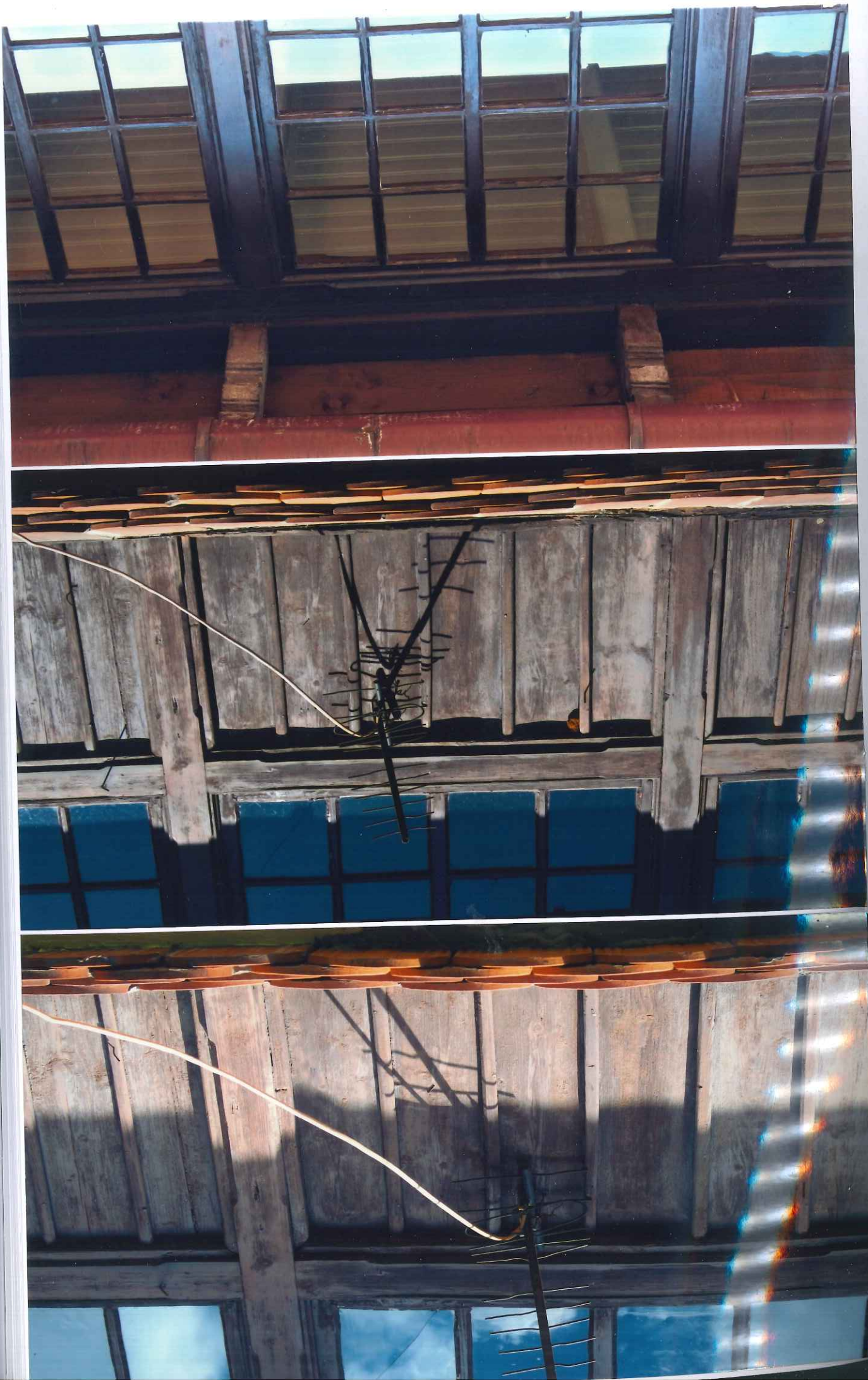

Fot. 16 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Przybudówka z ok. 1913 r. -fragment ściany wykonanej z zaprawy
wapienno-cementowej; wewnątrz ściana z pustaków /?/ współczesnych.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 17 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Elewacja południowo, strona wschodnia.
Weranda drewniana powstała w obecnym kształcie około 1913 roku.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 19 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.

Weranda - stan zachowania drewna; drewno „wypłukane i wyjąłowione” od promieni słonecznych / elewacja południowa / , miejscowe uszkodzenia spowodowane działaniem szkodników biologicznych, głównie grzybów. Widoczne drobne ubytki listew i uszkodzenia mechaniczne, m.in. przez montaż różnych instalacji.

Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 20 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Weranda - narożnik południowo-wschodni; widoczne uszkodzenia drewna i tynków spo-
wodowane przez działanie wody opadowej.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 22 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata. Weranda - naroznik południowo-wschodni; widoczne uszkodzenia drewna i tynków spowodowane przez działanie wody opadowej.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 23 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Weranda - część wschodnia, fragment; uszkodzenia drewna / pęknięcia, zniszczenia miej-
scowe przez grzyby i owady / , uszkodzenia muru i tynków spowodowane instalacją m.in.
nowego pokrycia dachów.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 25 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata.
Elewacja południowa, część wschodnia - uszkodzenia drewna krokwi oraz tynków.

Fot. 26 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Elewacja wschodnia oraz front garażu wybudowanego w latach 20. XX w.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 27 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Elewacja od strony wschodniej z zapleczem gospodarczym i garażem; widoczny wysoki
betonowy cokół biegnący wzdłuż elewacji i późniejszych dobudówek.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 28 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja wschodnia oraz front garażu wybudowanego w latach 20. XX w.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 29 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Fragment elewacji wschodniej z zabudowaniami gospodarczymi garazem.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

ków, a także zawilgocenia fundamentów.

Stan zachowania betonowego cokołu na elewacji wschodniej willi; widoczne wyraźne plamy zasolenia, wykwitów solnych i rozwarstwienia tynków, spękania i rozległe ubytki tyn-

Fot. 31 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata.

Fot. 32 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Falata.
Stan zachowania muru i tynków tylnej ściany garażu z lat 20. XX w.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 33 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Falata.
Fragment elewacji od strony wschodniej budynku; pokryte farbą
„emulsyjną” tynki współczesne oraz nowa stolarka okienna.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 34 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Fragment elewacji od strony wschodniej budynku; pokryte farbą
„emulsyjną” tynki współczesne oraz nowa stolarka okienna.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 35 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fatata.
Przybudówka wzniesiona ok. 1913 r. oraz współczesne zabudowania gospodarze - widok
od strony zachodniej i południowo-zachodniej.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 36 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej, Willa Juliana Fałata.
Fragment elewacji zachodniej ze współczesnym tynkiem.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

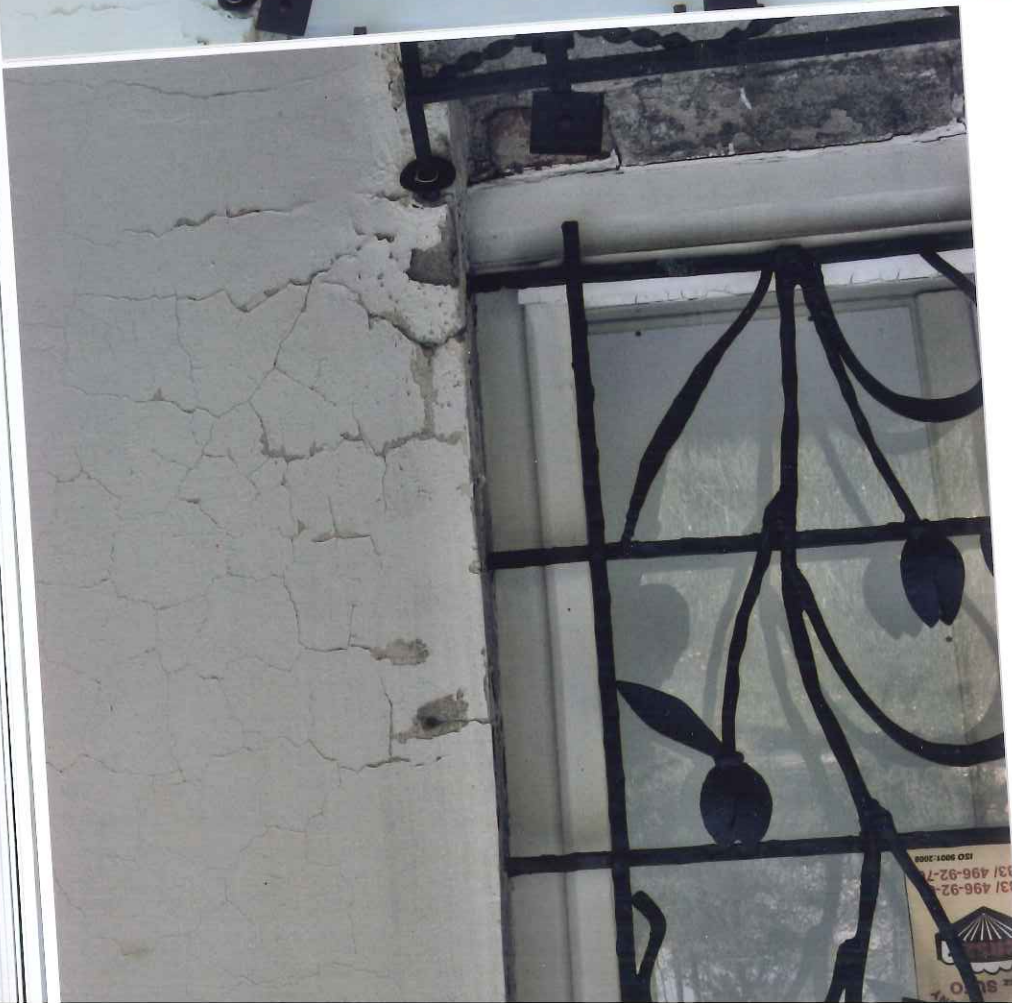

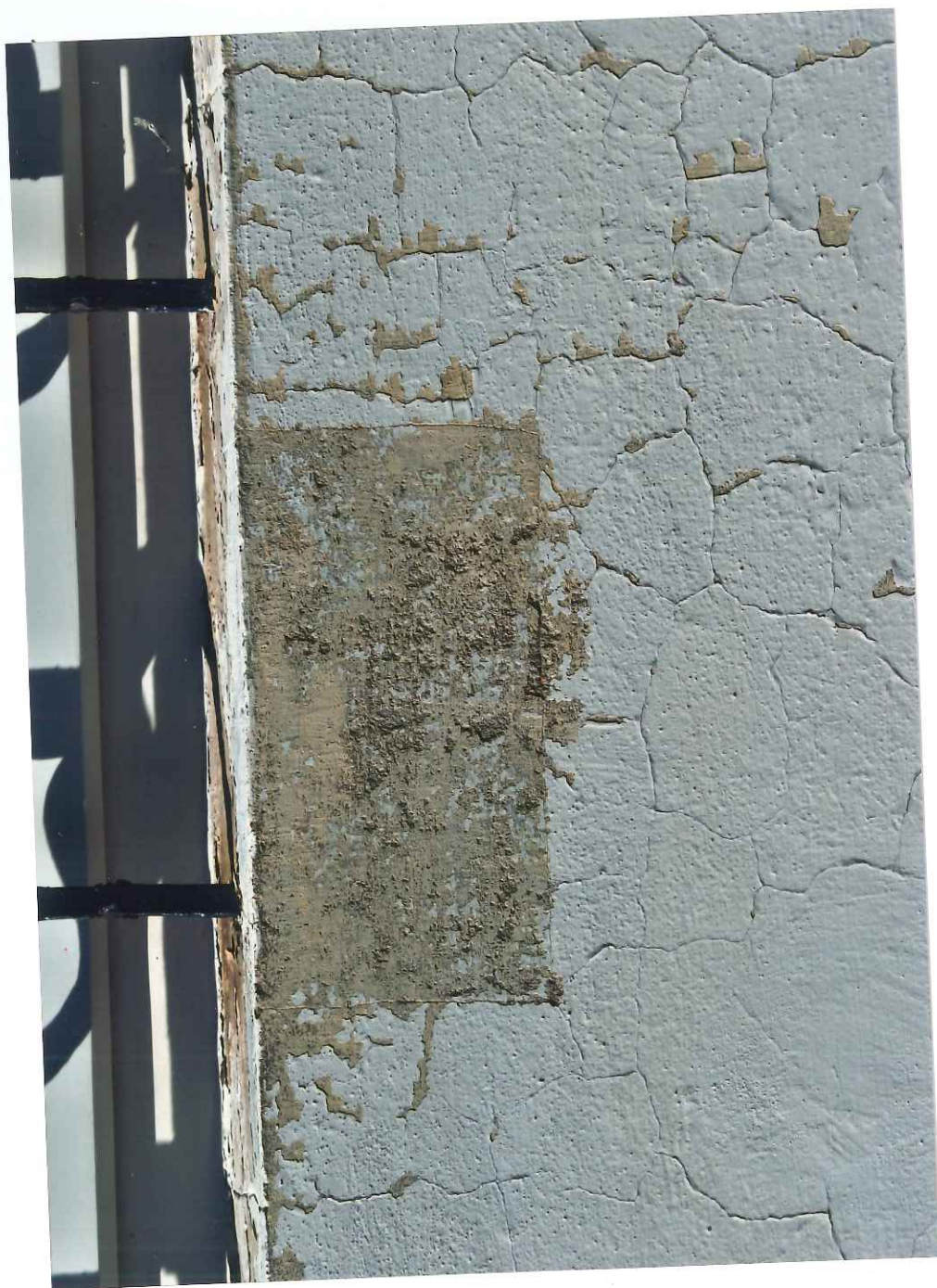
Fot. 37 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja zachodnia, stan muru i tynku; widoczne liczne spękania,
złuszczenia i odspojenia tynków i farb.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

Fot. 38 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Elewacja zachodnia, stan muru i tynku; widoczne liczne spękania,
złuszczenia i odspojenia tynków i farb.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 40 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Elewacja zachodnia; odkrywki tynków i farb.
Stan zachowania tynków i parapetów okiennych- szerokie spękania i odspojenia tynków
starszych oraz bardzo liczne złuszczenia farb.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 41 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Odkrywka farb i tynków wykonana w części ściany pomiędzy oknami parteru na elewacji
od strony zachodniej budynku.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 42 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej; Willa Juliana Fałata.
Elewacja zachodnia - odkrywka tynków i farb.
Fot. Jan Gataszek, maj 2020 r.

Fot. 44 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata. Ściana późniejszej przybudówki gospodarczej od strony zachodniej – stan zachowania tynków i farb współczesnych; widoczne bardzo rozległe rozwarstwienia i głębokie odspojenia tynków, tynki i mury zawilgocone i zagrzybione, wyraźne wykwity i odbarwienia tynków. Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. 45 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Fragment odsłoniętego muru ceglano-żelaznego w miejscu łączenia ściany korpusu głównego willi
z późniejszą przybudówką gospodarczą.
Fot. Jan Galaszek, maj 2020 r.

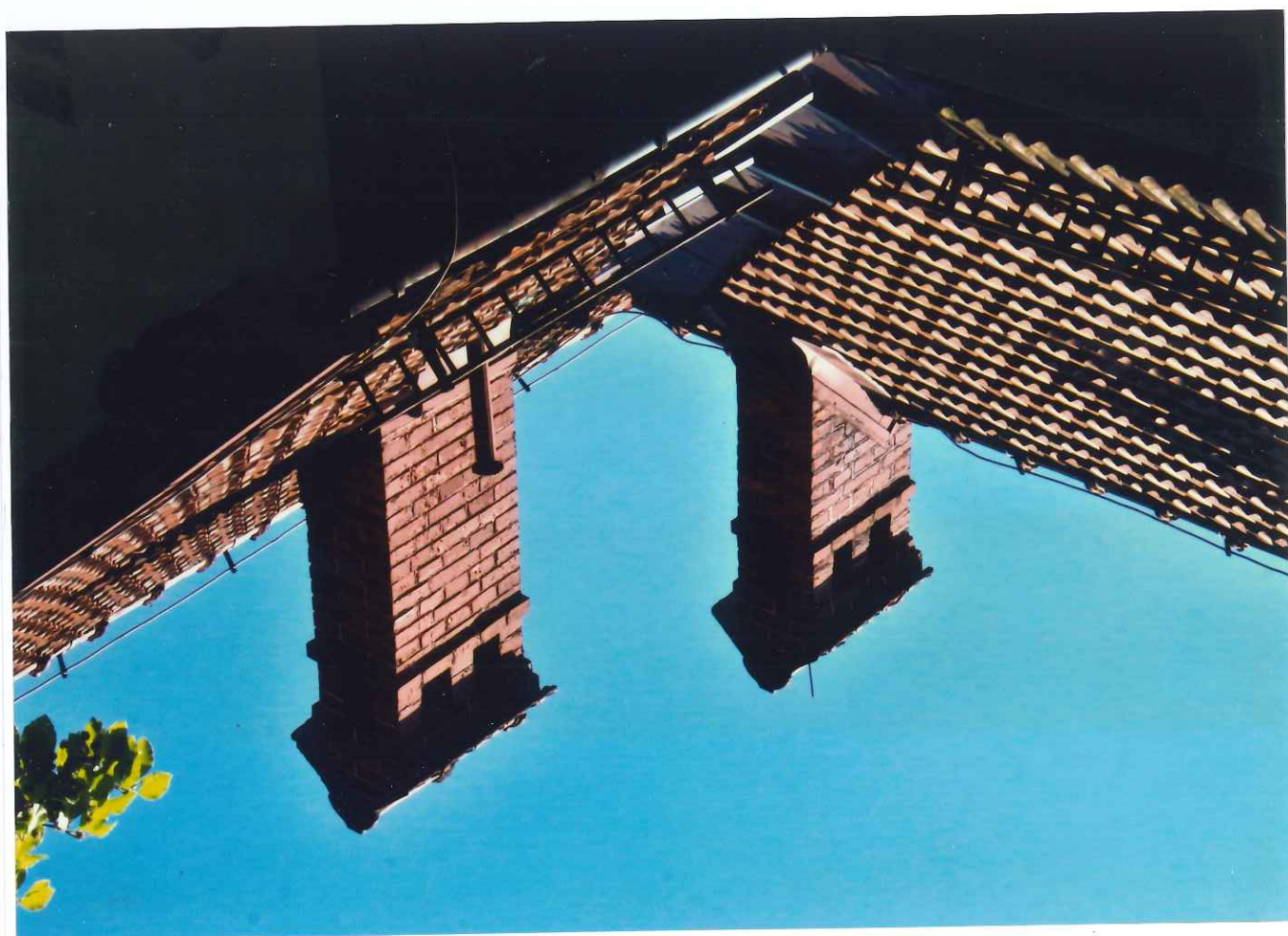
Fot. 46 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Falata.

Fragment odsłoniętego muru ceglanego w miejscu łączenia ściany korpusu głównego willi z późniejszą przybudówką gospodarczą; cegły z wyraźnymi cechami wytwórców.

Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

Fot. ~~48~~ - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fatata.
Ceramiczne kominy z daszkami i dekoracyjnym fryzem - stan zachowania cegieł dobry;
widok od strony wschodniej.
Fot. Jan Gąszek, maj 2020 r.

Fot. 48 - Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej. Willa Juliana Fałata.
Komin główny - uszkodzone wymurowanie ceglane, zabrudzone sadzą czapą kominowe
oraz liczne ubytki ceramiki daszków.
Fot. Jan Gałaszek, maj 2020 r.

